

Kui haiglane inimene süüa ei taha, siis ärge sunnitaгу teda vägivallaga mitte sööma. Eedgi isu kaustamise juures sünnib janu, keda limonadi ehk siisetebtud waarmarjade weega kustutada võib. On jalad külmad, siis piawad sooja rätikute ehk sooja wee pudelitega soojendatud saama. Tükub haiglasele otse peale, siis antagu talle seni leiget wett, kuni ta oksendama hakkab. Rõige lihtsam on, kui haige õrme kurku pistab ning senni seal hoiab, kuni otse tuleb. Kui sell moedul pööritus mööda läinud, siis söödaгу teisel päewal kerget toitu, kui wõimalik joodaгу hommitu natuke marja wiina ja söödaгу iwake saia, lõunaks suppi ja liha.

Laktiisest kõhust saab seeläbi lakti, et haige woodise heidab ja temale midagi raskemat toitu süüa ei anta ja janu kustutamiseks iga weerand tunni järele tükise jäed ehk lusikas külma wett sisse antakse. Kui see ei aita, siis loistaгу omale opiumi pulbrit kirjutada, mis tõeste aitab.

Kui peawalu juures pea liiga soe on, siis pruugitagu jääd ehk külma rätikuid; on pea külm, siis siutaгу ta kuita rätikuga sinni.

Gambaja lõrwalu juures ei tohi mistalgi külma ehk märga, waid ilka sooja ja kuita rätikut pruutida. Jalad piawad sojad, kõht korras (lakti — mitte ummuses) olema. On hea, kui lõrwa sisse puuwilla panna, keda sooja salaaõliga niisutakse. Wiimane abi, kui midagi enam ei aita, on tohtrist kirjutatud morsumi pulber.

Rihwtiste putukate nõetamise ehk nõelusest hammusamise juures piab haaw otsekohse wäljapigistatud ehk wäljaimetud saama. Ka võib nõõriga haaw pealt woolt sinni siduda. Aga hädalisel korral piab otse arsti järele saadetama.

Kui laste kaela haigus liikumas on ja laps neelamise juures walu tanneb, siis on tarwis, et suukõhast sagedaste järele waadatakse. Selle juures liisutakse lusika warrega keel maha ja niipea, kui kurt paistetunud on ja pak, walge ford seal peal, piab otsekohse arsti abi õõõtama, sest see kaelahaigus (Diphtherie) ei heida eluga mitte nalja.

„Kasulise Kalendri“ kasulikud nõuanDED.

Kudas piima headust ruttu järele katsuda võib.

Wõta haljaks poleeritud sulka warras ja pista ta püsti piima sisse. Kui piim puhas on, siis jääwad mõned tilgakesed warda külge, aga kui seal — kui ka wäga wäha — wett sees on, siis ei jää mitte midagi warda külge. Katsuge ära!

Kingu kõwemaks teha.

Wõta keedetud linadli ja õeru sellega kinga talle ja õmblust senni, kui nad enam õli sisse ei wõta. Katsu seda ka ära!

Liha wärskke hoida.

Suwel suure soojaga on raske liha kauem aega wärskke hoida. Wõta aga suurem waks sarni pott, pane liha sinna sisse ja wala siis kooritud, haput piima sinna tubliste peale. Liha wõida siis nädala päew wärskke seista ja tall olla weel selle juures õige hea magu.

Astjaid puhastada.

Heinawest on kard-, puu- ja raudastjatele kõige parem puhastamise abi. Jirima piima tallitustes puhastatakse iga piima nõuu heinaweega. Heinawest saab, kui peu täis heinu wees ära keedetakse. See west saagu siis otse soojalt puhastatama astja sisse walatud.

Rooste plekkide wastu.

Wõta ja aja klaasis segi: 1 jagu subkrubaput (Zucker-säure, Blausäure), 1 jagu siironi haput (Citronensäure), 1 jagu soola ja 8 jagu puhast wett. Wõni tük sellest wedelikust tuleb pleki peale määrida, siis tuleb see koht ühe sooja weega täidetud tinast astjat vastu hoida, ja waata, plekk kaub ära. Pleki aset tuleb siis weel seebiga ära pesta.

Pudelik puhastada, mis sees raswased on.

Wõta muna koori ja kustutamise paberit (Löschblatt) ja aja mõlemad pudeli sisse ning loputa seni ümber, kuni pudel puhast on.